

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 14. 3. 1956

Číslo:

Právní věta:

Vražda spáchaná preto, že zavraždený sa prejavil ako aktívny budovateľ socializmu, je teroristickým činom a teda vraždou spáchanou za okolnosti obzvlášť priťažujúcej [§ 216 ods. 1, 2 písm. c) tr. zák.].

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 14.03.1956

Spisová značka: -

Číslo rozhodnutí: 34

Číslo sešitu:

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla:

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Obvinený M. I., ktorý žil dlhší čas od r. 1921 do r. 1935 v Kanade, sa po svojom návrate neuspokojoval už len výnosom z hospodárstva, ktoré vlastnil so svojou manželkou, ale uvažoval o ďalšom súkromnom podnikaní. K tomu sa mu naskytla príležitosť za tzv. slovenského štátu, keď občanom židovského pôvodu boli odnímané majetky a živnosti a tieto boli pridelované stúpencom vtedajšieho klerofašistického režimu. Takto aj obvinený ako jeden z nich dostal slobodnú živnosť, obchod s vápnom, ktorú prevádzal až do r. 1949, kedy bola začlenená do socialistického sektoru. Nakoľko týmto bol obvinený zbavený možnosti bezpracného zisku, stal sa z neho zarytý nepriateľ nášho zriadenia. Sústavne počuval nepriateľský zahraničný rozhlas a štvanie proti nášmu zriadeniu zo „Slobodnej Európy“ a z Londýna. Nepriteľská činnosť obvineného nadobudla obzvlášť veľkej intenzity na konci roku 1951 a začiatkom roku 1952, kedy pokrokoví malí a strední roľníci v obci založili JRD. Proti tomuto JRD a jeho členom obvinený sústavne štvál, ba dokonca funkcionárom národného výboru, ktorí získavali roľníkov do JRD, verejne vyhrážal, a to najmä agronómovi a zootechnikovi MNV J. T., ale aj iným osobám, ktoré prejavili aktívny záujem o vytvorenie JRD. Špomenutý agronóm a zootechnik J. T. ako horlivý a obetavý pracovník MNV presvedčoval roľníkov k plneniu dodávkových povinností, zakladal JRD v obci a tiež pracoval pri prevádzaní HTÚP. Pomáhal MNV odhaľovať zatajenú pôdu u roľníkov za účelom vykonania presnej evidencie pôdy a

spravodlivého rozpisu dodávkových povinností. Takto aj obvinenému bolo odhalené 1,05 ha zatajenej pôdy. Preto nenávisť obvineného najmä vôči J. T. ešte stúpala, čo dával najavo opätovnými vyhrážkami. Nenávisť obvineného vôči J. T. vyvrcholila 12. novembra 1955, kedy sa zastavil v miestnom hostinci, kde bol prítomný aj J. T. Keď ho obvinený uvidel, hneď ho začal provokovať a potom aj urážať, a chcel sa na neho vrhnúť. V jeho útoku mu však zabránili prítomní hostia, ktorí ho prehovárali, aby vo svojom konaní prestal. Keď obvinený hostov uisťoval, že J. T. nechce ničím ublížiť, ale že sa s ním chce iba dohovoriť, pustili ho, aby mohol ísť k J. T. Obvinený nato pristúpil k J. T. tváriac sa mierne a pýtal sa J. T., či sa na neho hnevá. J. T. obvinenému odpovedal, že sa na neho nehnevá, ale že obvinený stálym provokovaním ho znervózňuje. Obvinený nato bez toho, že by bol mohol J. T. alebo ostatní prítomní niečo takého tušiť, prudkým šmahom pravej ruky pichol nožom J. T. do ľavej strany prs smerom k srdcu. Po čine ihneď odišiel z hostinca. Smrteľne zranenému J. T. potom prítomní občania poskytli pomoc a zaviezli ho do nemocnice, kde však už bola konštatovaná iba smrť.

Najvyšší súd uznal obvineného vinným trestným činom vraždy podľa § 216 ods. 1, 2 písm. c) tr. zák. a odsúdil ho k trestu smrti, k strate čestných práv občianskych so stratou občianskych práv uvedených v § 44 ods. 2 tr. zák. navždy, k prepadnutiu celého majetku a k vylúčeniu z vojska.

Z odôvodnenia:

Obvinený doznáva úmyselné usmrtenie J. T., ktoré bolo presvedčivo potvrdené aj výpoveďami očitých svedkov, ktorí boli v hostinci prítomní v čase, kedy bol J. T. zavraždený. Obvinený však popiera, že by bol J. T. zavraždil pre jeho verejnú činnosť.

Priamy úmysel zavraždiť J. T. pre jeho politickú a verejnú činnosť je však u obvineného preukázaný tým, že sa na čin už dávnejšie pripravoval, zavraždenému J. T. rovnako ako iným funkcionárom MNV a JRD vyhrážal. Vyplýva to aj z toho, že sa pred vypočutou svedkyňou F. raz v r. 1953 vyjadril, že „toho, kto založil JRD, by nebolo škoda zabiť ako hada“. Pred ďalším svedkom Ch. - ako je zistené jeho výpoveďou - už v r. 1952, keď bola obvinenému pridelená náhradná póda pri HTÚP, sa vyjadril, že zato z pracovníkov MNV, ktorí pracujú za JRD a medzi ktorých patril aj J. T., niekoho „raz odpratá“, t. j. usmrť. Tiež vyhrážal pri HTÚP predsedovi JRD, čo tento ako svedok tiež potvrdil. Všetky tieto zistené skutočnosti nasvedčujú jasne tomu, že obvinený hľadal iba vhodnú chvíľku, aby mohol z politickej nenávisti J. T. ako politického a verejného pracovníka a funkcionára MNV zavraždiť z nepriateľstva k ľudovodemokratickému zriadeniu, ktoré obvinený pri každej príležitosti dával najavo.

Z výsledkov vykonaného dokazovania má teda Najvyšší súd za preukázané, že nenávisť obvineného M. I. proti J. T. pramenila z toho, že zavraždený bol človek krásneho charakteru, pokrokového zmýšľania, a ako taký všetky svoje sily a um dal do služieb ľudu, že neunávne pracoval za socializáciu dediny. Táto pokroková činnosť zavraždeného bola trňom v oku obvinenému, ktorý po šesť ročnom pobyte v Kanade oboznámil sa s kapitalistickým spôsobom života, t. j. získavaním bezpracných ziskov, čo potom aj uskutočňoval po svojom návrate domov pri obchodovaní s vápnom. Ako prívrženec a zástanca kapitalizmu čerpal sily a ponaučenie zo štvavého vysielania „Slobodnej Európy“ a Londýna a rozširoval medzi roľníkmi, že u nás sa ľudovodemokratické zriadenie neudrží.

Keď zavraždený J. T. ako člen KSS a obetavý pracovník MNV svojím bezvýhradným postojom a statočnou a svedomitou prácou za výstavbu socializmu skrížil plány obvineného, rozhodol sa tento J. T. usmrť, čo aj uskutočnil. Zavraždil teda obvinený preto J. T., že tento bol aktívnym pracovníkom MNV na úseku socializácie dediny. Takáto vražda je prejavom teroru, čo mimoriadne zvyšuje nebezpečnosť spáchaného trestného činu vraždy pre spoločnosť a čo spravidla s týmto trestným činom spojené nebýva (§ 75 ods. 4 tr. zák.). Preto ide o okolnosť obzvlášť priťažujúcu v zmysle § 216 ods. 2 písm. c) tr. zák.

Spoločenská nebezpečnosť spáchaného trestného činu dosahuje ten najvyšší stupeň preto, lebo je prejavom priameho a surového teroru stúpcov a prisluhovačov kapitalizmu proti našim pokrokovým a obetavým funkcionárom MNV a členom KSS, aby títo boli odradení a zastrašení od svojej budovateľskej práce na úseku socializácie dediny.

Pokiaľ ide o otázku uloženia trestu obvinenému, Najvyšší súd uvážil, že obvinený pri útoku na J. T. predstieral, že ide k nemu s úmyslom sa s ním udobriť, čo potom zákerne využil k vykonaniu vraždy. Túto zistenú skutočnosť treba hodnotiť ako priťažujúcu okolnosť v zmysle § 20 písm. c) tr. zák.

Naproti tomu poľahčujúcich okolností Najvyšší súd nezhladal, lebo čiastočné doznanie obvineného nemožno za takú okolnosť považovať, keďže bolo urobené pod tlakom veľkého množstva usvedčujúcich dôkazov. Niet pochybnosti ani o tom, že poľahčujúca okolnosť, že by bol viedol obvinený pred spáchaním trestného činu riadny život pracujúceho človeka, mu nemôže byť priznaná, lebo po príchode z Kanady od r. 1935 stále prisluhoval kapitalistom a od oslobodenia vytrvale štvá proti nášmu ľudovodemokratickému zriadeniu.

Najvyšší súd vzhľadom na uvedené skutočnosti, ako aj vzhľadom na vysokú mieru zavinenia obvineného, došiel k presvedčeniu, že v danom prípade neprichádza do úvahy prevýchova obvineného a že rozsudok musí dať jasne na vedomie všetkým zradcom nášho ľudu a prisluhovačom kapitalizmu, že naše zákony a celý náš ľudovodemokratický štát zvýšenou mierou chráni každého občana a najmä funkcionárov, ktorí svedomite plnia svoje povinnosti súvisiace s výstavbou socializmu v našej vlasti.

(Najvyšší súd ďalej odôvodnil uloženie vedľajších trestov.)